

Paga la pena que Catalunya sigui a la UE?

Josep Cabayol

Les eleccions catalanes del 27-S són presentades per les forces que es reclamen innovadores com la porta cap a un futur millor. Tant els neoliberals, siguin independentistes o no, com les esquerres, asseguren tenir a les mans les claus per a un futur millor. Es pot conquerir, però, aquest futur de romandre en el si de la Unió Europea?

En una de les presentacions dels documentals de [SICOM](#) (Solidaritat i Comunicació), algú em va preguntar quina de les noves opcions polítiques em resultava més creïble. Vaig contestar: **aquella que disposi de diners per acomplir els objectius electorals**. Pregunteu com finançaran tot allò que proposen. Pregunteu com recuperaran la sobirania econòmica imprescindible per fer Política.

Grècia

Grècia ens ensenya com **es pot exercir la sobirania política i perdre la sobirania econòmica** i, per tant, la capacitat de fer Política. Pels grecs votar no ha servit (gairebé) de res. Han votat, han donat un gran tomb polític, han posat al Govern un partit (nou) d'esquerres, han votat i guanyat un referèndum contra el parer d'Europa i al final han hagut d'acceptar les condicions econòmiques 'proposades' per Brussel·les. Només el 10,3% dels diners rebuts per Grècia fins al juliol de 2015 s'han pogut fer servir per a la despesa corrent; la resta ha estat per a pagaments predeterminats.

S'ha imposat el pensament únic econòmic i han descobert què significa la pèrdua de sobirania política: no poder decidir sobre una qüestió clau per a un país, qui té dret a què i si algú ha de quedar fora (hauria de ser obligació que ningú).

Grècia ens demostra que, a l'actual Unió Europea, votar no serveix de res si no ets aquiescent a les 'recomanacions' comunitàries.

Merkel

L'1 de setembre de 2011, Angela Merkel va limitar la sobirania econòmica del Bundestag: "Vivim en una democràcia parlamentària i, per tant, la confecció del pressupost és un dret bàsic del Parlament. Això no obstant, trobarem la manera de fer-ho perquè estigui d'acord amb els mercats".

Aquell dia, Merkel va deixar ben clares dues coses: que l'única política possible era la dictada pels poders financers i que la sobirania econòmica ja no descansava en el poble. (La meitat de la població alemanya acumula el 99% de la riquesa nacional; l'altra meitat, l'1,1%.)

Un dia després, el **Congrés dels Diputats** espanyol va aprovar la modificació del l'article 135 de la Constitució introduint-hi el concepte d'estabilitat pressupostària i la prioritat absoluta del pagament del deute per sobre de qualsevol altra 'obligació' constitucional. El president Zapatero havia cedit a les pressions el 23 d'agost.

Aquells dies 1 i 2 de setembre, els drets socials, els drets dels ciutadans/anes van quedar per sota dels drets dels poders financers, del capital. Des d'aquell dia, les persones, i per decisió política, ja valíem menys que els bitllets.

La dita **Europa és un ens netament identificable amb els interessos neoliberals**. I quins són aquests interessos? Doncs, de cara a la galeria, construir l'única societat possible per aconseguir la

‘recuperació’; en la pràctica, una societat per a les elits financeres i els ‘supervivents’ que hi càpiguen; i en la interioritat/hipocresia moral, pels que s’ho mereixen: “Si Déu t’ho nega, per alguna cosa deu ser!”.

La selecció i els tests de supervivència

Si vols ser membre de la societat neoliberal que propugna la UE —visquis on visquis—, hauràs de superar:

La privatització dels béns comuns i dels drets socials que ens porten a haver de [‘pagar per viure’: pagar per la salut, l’educació, l’habitatge, l’aigua, els aliments, l’aire](#), condicions indispensables per tenir futur.

La negació del **dret al treball com a dret fonamental** i la consegüent flexibilització/inseguretat dels sous que obliguen les persones a buscar feina —la que trobin— sense reivindicar salaris justos ni tenir temps per organitzar-se per exigir drets.

La retallada d’unes **pensions** que ja eren escasses i que converteixen el dia a dia dels més grans en una heroïcitat i els escurça la vida.

Recomano la lectura de l’article de l’historiador Josep Fontana [“La lògica del camp de concentració”](#) a ‘La Lamentable’.

Viure menys vol dir menys costos

Totes tres condicions signifiquen una disminució de l’esperança de vida, la reducció de costos socials per a les elits i l’augment exponencial de beneficis per a les classes dirigents.

El resultat serà **una societat dual en la qual els que s’ho puguin pagar tindran futur** i els que no puguin, amb prou feines podran fer front al present, seran persones/coses amortitzables/substituïbles/prescindibles.

I totes tres condicions s’aplicaran arreu però començant —ja ho ha fet— pel Sud, convençut com està el Nord agrupat al voltant de Berlín, que aplicar austeritat i disciplina a la Mediterrània millorarà la seva situació. **Saben que la crisi sistèmica avança de Sud a Nord** i han decidit allargar-ne l’arribada sacrificant els més febles. És la decisió: sacrificar els més febles, primer els de fora i si cal, també els de dins. Necessiten perifèries a dins i a fora, per produir barat.

Claustre o presó? En aquestes condicions, a les quals hauríem d’afegir les polítiques discriminatòries per no dir racistes, amb els immigrants, **val la pena romandre a la UE?** Li valdrà la pena a Grècia? Li valdrà la pena a la Catalunya per venir?

És la UE el claustre on evoluciona el benestar o és una presó per a tots aquells que no tenen diners per satisfer els guardians? És reformable la UE sense abandonar el neoliberalisme/capitalisme?

Catalunya

Cada cop s’escolta més dir que entrar a la Unió Europea i a la moneda comuna va ser un error però que sortir-ne resultaria massa car. Massa car per a qui? Estem parlant de fer un país nou, una república catalana més igualitària, més justa, no? N’esteu segurs, membres dels partits polítics i coalicions, que aquesta UE és beneficiosa per a la majoria de les persones? **Per què tanta por, com a mínim, del debat democràtic?**

Què li ha passat a Grècia quan s'ha negat a acceptar el creixement de les desigualtats com a manera indiscutible d'abordar el futur, quan ha qüestionat si el deute era il·legal? Doncs l'amo/mestressa li ho va deixar ben clar: o acceptes les condicions que hem decidit per a tu o marxa fora del claustre europeu. I, per romandre a Europa, l'han obligat a vendre/privatitzar actius (propietats/béns) públics per un import de 50.000 milions d'euros, reduir al mínim les polítiques socials, revisar la negociació col·lectiva i reformar les pensions, és a dir, abaixar pensions i sous i que els contractes siguin temporals. I, si tot va bé, Brussel·les accedirà a parlar de reestructurar el deute, però en cap cas n'acceptarà una quitança.

Què li passarà a Catalunya —la reflexió val per a Espanya— quan exigeixi canviar les polítiques d'austeritat per combatre les desigualtats? **Permetran Berlín i Brussel·les que el pagament del deute no sigui la primera obligació** d'una possible Catalunya independent?

(El deute públic espanyol és del 98% del PIB, i el català del 32% del PIB de Catalunya. I una part de l'espanyol tocaria a Catalunya,)

D'on es trauran els diners per fer polítiques socials que retornin els drets als seus legítims propietaris si el deute s'ha de pagar ineludiblement i l'Estat no té capacitat de fabricar diners? Es desobeirà el BCE i es faran diners a Barcelona —o a Madrid—? Es nacionalitzaran els bancs o es crearà un sistema monetari propi?

Els partits i coalicions que diuen representar-nos haurien de respondre unes quantes preguntes:

Hi ha cap possibilitat d'evitar la **privatització** dels drets socials si romanem a la UE?

Les persones tenim cap possibilitat de fer valer els nostres drets i evitar que les necessitats ineludibles que haurien de ser inalienables acabin convertint-se en objecte de **negoci**?

I, si hem de pagar per les **necessitats bàsiques**, no esdevenim esclaus?

Val la pena pagar el preu de mantenir-nos en el si de la UE amb aquestes condicions? No seria millor que els països del Sud ens anéssim organitzant conjuntament i, des de les persones com a propietàries dels drets i dels béns comuns, plantem cara?

Josep Cabayol és periodista i president de SICOM